SIDA - AIDS

Sida eshte nje semundje infektive ngjitese e shkaktuar nga virusi HIV ose virusi i imunodefiqences te njeriut qe transmetohet nepermjet raporteve seksuale dhe gjakut nga persona te semure ose mbartes te virusit te Sida-s. ashtu sic ndodh ne hepatitin B, virusi hyn nepermjet plageve edhe shume te vogla te lekures ose nepermjet mukosave gjinore dhe te gojes. Keto te fundit jane shume te lehta te tejkalohen nga virusi edhe ne qofte se jane te pa demtuara.

Rreziku i ngjitjes eshte shume me i ulet se virusi i hepatitit B, por **semundja eshte shume me e rende, duke perfunduar zakonisht me vdekjen e personit te interesuar**, dhe nuk eksiston nje vaksine per t'a parandaluar.

Sida ka marr rendesi qe nga fillimi i viteve 80 dhe eshte nje semundje edhe tani ne rritje. Ne fund te vitit 2002 ne bote ishin rreth 42 milion njerez, te gjalle, te infektuar ose te semure, dhe ne keto mbi 28 million vetem ne Afriken subsariane. Ne keto zone te botes virusi transmetohet sidomos nepermjet raporteve seksuale; rezultati eshte nje numer shume i madh grashe te semura ose mbartese te virusit dhe si pasoje nje numer shume i madhe femijesh te infektuar qe ne momentin e lindjes.

Situata eshte bere shume me kritike nga shperndarja e semundjeve te tjera infektive, ne menyre te veçante tuberkulozi, e favorizuar nga Sida .

Eshte shume i larte edhe numri i jetimeve i shkaktuar nga semundja.

SI SHFAQET SEMUNDJA

Virusi HIV sulmon qelizat e imunitetit qe sherbejne per mbrojtjen nga infeksionet.

Ne fillim nuk jep zakonisht simptomatologji klinike dhe shenji i vetem infejktimi eshte prezenca ne gjak te antikorpave kunder HIV (mbartes i virusit HIV): vetem ne disa raste infektimi nga HIV mund te shkaktoje nje semundje te forte qe zgjat 1-2 jave qe shfaqet nga disa jave deri ne disa muaj pas infektimit. Simptomatologjia, e karakterizuar nga temperatura dhe nga e enjtura e gjendrave limfatike te qafes, prapesohet ne menyre te natyrshem, edhe pa mjekime.

Imunodefiqenza nga HIV perparon ne menyre te shkallezuar, zakonisht pas nje periudhe te gjate kohe (muaj/vite), ne semundje te njohur e karakterizuar nga nje kuader klinik shume i ndryshem i lidhur edhe me rritjen e ndjeshmerise per infeksionet nga mikrobe dhe virus, edhe se jane zakonisht pak te rrezikshem, dhe per rritjen e mundesise se prekjes nga disa lloje tumorri.

CFARE DUHET TE BEHET PER TE PAKESUAR SHPERNDARJEN E SIDA-S

Parandalimi i SIDA-s bazohet kryesisht mbi adoptimin e sjelljeve korrekte.

Sidoqofte duhet te shmanget perzierja seksuale (te kesh shume partner seksual ne te njejten kohe), raportet seksuale te rastesishem pa perdorur prezervativin, dhe perdorimi i perbashket i shiringave.

Ne qofte se je mbartes i virusit:

- njofto partnerin tend dhe perdor ose pretendo qe te perdoret prezervativi ne raportet seksuale: kujtohu qe rreziku i infektimit eshte me i larte nga burri ne grua dhe jo e kunderta,
- perdor ne menyre perjashtimore dhe personale furçet e dhembeve, gersheret per thonj, brisk rroje dhe çdo instrument i mprehte per manikyr,
- ne qofte se perdor shiringa per te marr ilaçe ose droge mos i braktis pas perdorimit por eliminoj ne menyre qe te mos demtoje persona te tjere,
- ne qofte se je ne shtatzeni njofto gjinekologun tend ne menyre qe te merren te gjitha masat parandaluese, qe jane zbuluar te dobishme, per te mbrojtur femijen.
- drejtohu nje specialisti dhe zbato kontrollet dhe terapine qe te keshillohet.

Ne qofte se deshiron informacione te tjera mbi SIDA-n ose deshiron te besh kontrollet per te pare se je apo jo i infektuar drejtohu ambulatorit_____.

I azhurnuar ne Qeshor 2003 / Aggiornato al Giugno 2003

I perkthyer nga Kooperativa INTEGRA / Tradotto da Cooperativa INTEGRA

Me kontibutin e Provinces se Modena / Con il contributo della Provincia di Modena

Per te ditur me teper drejtohuni ne:
Per saperne di più rivolgersi a: